

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne izven nedelje in praznika. // Inserati do 80 peti vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davke posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškova trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pred važnim preokretom:

ITALIJA POSREDUJE V GDANSKEM SPORU?

Po pariških informacijah je Italija predlagala v Berlinu mirno poravnavo glede Gdanska na ta način, da bi se Gdansk priključil Nemčiji, a obenem proglasil za svobodno luko Poljske — Nova intervencija Anglije v Berlinu? — Tudi Francija za pogajanja

PARIZ, 13. julija. br. V središču zanimanja diplomatskih krogov je nenavadno dolg razgovor, ki ga je imel ministrski predsednik Daladier pretekli turek z nemškimi poslanikom Welczekom. Ne samo zaradi tega, da je bil to po dolgem času prvi osebni stik z diplomatskim zastopnikom Nemčije, nego še mnogo bolj zaradi domneve vsebine razgovora, pripisujejo v pariških diplomatskih krogih temu sestanku posebno važnost.

V uradnih krogih samo izjavljajo, da se je razgovor nanašal na vprašanje Gdanska. Po uradno nepotrjenih vesteh je Daladier pri tej prikljiki izrecno opozoril zastopnike Nemčije na to, da Anglija in Francija ne bosta trpeli nikake nasilne rešitve gdanskega problema, bodisi da bi se to zgodilo z intervencijo Nemčije, bodisi s sklepom gdanskega senata ter da bosta v vsakem takem primeru z vsemi sredstvi podprli Poljsko. Na drugi strani pa je Daladier po teh informacijah, ki jih v uradnih krogih dosedaj niso demantirali, izjavil, da je še vedno možna mirna ureditev gdanskega vprašanja, kar je poudaril v svoji nedavni deklaraciji tudi predsednik angleške vlade Chamberlain.

Kakor se zatrjuje v poučenih pariških krogih, so tudi v Berlinu in Rimu v tem smislu razumeli francoske in angleške izjave in nekateri znaki govore za to, da se ni treba izgubiti upanja na mirno ureditev tega spora. Po pariških informacijah si zlasti Italija prizadeva, da ne bi prišlo zaradi Gdanska do konflikta, v katerega bi bila zapletena pod silo razmer tudi Italija, ki pa se želi za vsako ceno izogniti vojni. Z italijanske strani je bilo v Berlinu predlagano, naj pristane na pogajanja v ter smislu, da bi se Gdansk kot nemško mesto priključil Nemčiji, da pa bi ob enem bil proglašen za poljsko svobodno luko. Na ta način bi bilo po sodbi Rima ustrezno obema strankama, ne da bi pri tem trpel prestiž Hitlerja oziroma Nemčije. V Rimu so tudi mnenja, da Pariz in London taki rešitvi ne bi nasprotovala.

V pariških krogih izjavljajo, da je zaenkrat še preuranjeno govoriti o konkretnih predlogih, vendar pa sodijo, da bi pogajanja brez dvoma rodila uspeh, predstavljajoč, da se Nemčija odloči metodam, ki se jih je posluževala lani proti Češkoslovaški.

Novi predlogi Anglije Nemčiji?

LONDON, 13. julija. br. Angleški veleposlanik v Berlinu Neville Henderson, ki se je teden dni mudil v Londonu, se je včeraj vrnil v Berlin. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da ni izključeno, da je prinesel v Berlin nove angleške predloge. Henderson je bil za časa svojega bivanja v Londonu v stalnih stikih z zunanjim ministrom ter je prisostvoval tudi več sejam zunanjepolitičnega odbora ministrov, razen tega pa je bil v dolgi avdienci pri kralju. Vse to je bilo v zvezi z mednarodnim položajem in s proučevanjem gdanskega vprašanja.

Ker je trenutno napetost nekoliko popustila, se zdi verjetno, da bo skušala angleška vlada z novimi predlogi pridobiti Berlin za mirno ureditev obstoječih sporov. Pri tem opozarjajo na to, da ne gre za kak novi Monakovo, kajti Anglija je danes v docela drugačnem položaju kakor je bila lani septembra. Želja angleške vlade je nuditi Nemčiji še eno priliko za miren sporazum. Če bo to odklonila, bo odgovornost za posledice morala nositi sama.

Zanimiva pobuda v angleški zbornici

LONDON, 13. julija. br. V londonskih parlamentarnih krogih vlada za gdanski problem izredno živahno zanimanje. Ne mine dan, da ne bi bilo stavljenih v spodnji zbornici več vpra-

šanj, nanašajočih se na mednarodni položaj v zvezi z Gdanskim. Pozornost je zbudil predlog, ki ga je stavil član vladne konservativne stranke na včerajšnji seji spodnje zbornice. Predlagal je, naj bi Anglija intervenirala v Berlinu v tem smislu, da bi se gdanski problem rešil na enak način, kakor sta Nemčija in Italija rešili problem Južne Tirolske. Gdanski Nemci naj bi se izselili v Nemčijo, v Gdansk pa naselili Poljaki. Na Nemškem je dovolj Polja-

kov, ki bi z veseljem sprejeli tako rešitev, pa tudi Nemci s tem ne bi nič izgubili, kvečjemu pridobili, ker bi prišlo v državo zopet blizu 100.000 delovnih moči, ki jih v Nemčiji nujno potrebujejo. Spor med Nemčijo in Poljsko pa bi bil na ta način za večno pokopan. Predsednik vlade Chamberlain te pobude ni odklonil, izjavil je le, da še nima podrobnih podatkov o tem, kako je bil resen problem Nemcev v Južni Tirolski.

Berlin, 13. julija. Glede na govor okrožnega vodje Forsterja, v katerem je protestiral, da se na Westerplatte v Gdanku nahajajo municijska skladišča Poljakov, v nemških poučenih krogih poudarjajo, da odredb o takih skladiščih ni niti v gdanskem statutu niti v ustavi. Za sedaj je to, kakor pravijo v obveščenih nemških krogih, stvar Gdanska in Forster je govoril le v imenu tamošnjega meščanstva. Spor zaradi teh skladišč traja še več let. V berlinskih političnih krogih tudi izjavljajo, da jim ni znano, ali bo tudi senat nastopil v tem vprašanju.

„Zveza demokracij“

Senzacionalen predlog ameriškega novinarja — Vse demokratične države naj bi se združile v državno unijo z enotno obrambno, gospodarsko in carinsko zvezo

PARIZ, 13. julija. br. Te dni je izšla v angleškem in francoskem jeziku knjiga pod naslovom »Zveza demokracij«, ki jo je napisal ameriški novinar Clarence K. Streit. V tej knjigi, ki obsega nad 300 strani, se zavzema pisec za ustanovitev zveze demokratičnih držav. Pisec se je kot ameriški prostovoljec udeležil svetovne vojne na francoskih bojiščih, pozneje pa je kot novinar zasledoval grško-turško vojno, in fašistično revolucijo, zadnjih deset let pa je bil poročevalec vodilnih ameriških listov pri Društvu narodov v Ženevi. Na ta način se je podrobno seznanil z mednarodnim položajem ter je sedaj izdal v obliki knjige predlog za ustanovitev »federalistične unije vodilnih demokracij«. Po neuspehu Društva narodov, ki je ostalo baš v sedanjih mednarodnih zmedah brez vsakega vpliva, smatra, da sta svoboda in svobodni razvoj človeštva možna samo, če se združijo vse demokratične države. Pri tem ne misli na kako novo Društvo narodov, marveč na ustanovitev državne unije, nekatere svetovne zvezne države, ki bi zgradila enoten obrambni sistem in po izvesni prehodni dobi ustvarila gospodarsko, carinsko in prometno enoto. V vseh drugih vprašanjih bi ostale na ta način združene države popolnoma samostojne in neodvisne. Kot ustanovitelja te Zveze demokratičnih držav upošteva v svojem

predlogu ameriške Zedinjene države, Kanada, britsko zvezo narodov, Avstralijo, Novo Zelandsko, Južno Afriko, Irsko, Francijo, Belgijo, Nizozemsko, Dansko, Norveško, Švedsko in Finsko, ter po možnosti Švico. S svojimi 300 milijoni prebivalcev v Evropi in prekomorskih državah bi ta Unija predstavljala nepremagljivo silo. Nobena izmed teh držav v zadnjih sto letih ni vodila vojne proti eni izmed omenjenih držav in se tudi ni bati kakšnega napada od strani teh držav, toda vse te države se boje napada z druge strani. Ta državna zveza bi morala biti zgrajena na liberalnih državniških idejah po načelu, da je država tu zaradi ljudi in ne ljudje zaradi države. Taka državna zveza bi mogla zajamčiti popolno varnost svojih članic in s tem tudi omiliti silna bremena, ki jih dandanes nalaga oboroževanje. Zveza demokracij bi razpolagala z nad 60 odstotki surovin in naravnega bogastva ter bi bilo v njeni posesti skoraj vse zlato na svetu. Streit upošteva v svojem predlogu vse možne ugovore in jih spretno zavrača. Politični, gospodarski in vojaški strokovnjaki, ki jim je predložil ta svoj načrt, so ga sprejeli z navdušenjem in ga smatrajo za dobro osnovo proučevanja sodobnih političnih problemov. Francoska kritika piše, da predstavlja ta predlog novo pot k rešitvi Evrope.

Zakaj izganja Italija tuje iz Južne Tirolske

Londonski list trdi, da hočejo prikriti pošiljanje nemških čet v Italijo, v Rimu pa to demantirajo

LONDON, 13. julija. br. Po informacijah »Daily Telegrapha« je glavni vzrok za izgon tujcev iz Južne Tirolske ta, da želita Italija in Nemčija prikriti pred zunanjim svetom pošiljanje nemških čet v Italijo. Nemški vojaški transporti gredo preko Brennerja in jih morajo tako tujci v Južni Tirolski z lahkoto opazovati. List navaja, da se že sedaj nahaja v Italiji wupertalska motorizirana divizija, ki je nastanjena na rivi v bližini francoske meje ter westfalska pešadijska divizija, ki je odposlana v Libijo. Za Libijo so določeni še nadaljnji transporti nemškega vojskovanja in sicer čete, ki so sedaj nastanjene v okolici Innomesta in Gradca.

Rim, 13. julija. Agencija Stefani kate-

gorično demantira nedavne trditve demokratskega tiska, da se nahajajo v Italiji nemške čete. Po pisanju ge. Tabouis, naj bi bil ves italijanski polotok prepleavljen z nemškimi četami. Neki francoski list n. pr. piše, da se nahaja v Italiji 200.000 nemških vojakov, da je v Torino prišlo do krvave vstaje itd. Dopisnik »Evening Standarda« piše, da je sam obiskal vse kraje, v katerih naj bi se po pisanju francoskih listov nahajali nemški vojniki. Našel je samo enega nemškega častnika, ki je s svojo ženo kupoval blago v neki trgovini v Benetkah. V Torino ni prišlo do nobene krvave vstaje in je na južni strani Alp vse mirno.

Grof Ciano pri generalu Francu

Včeraj sta imela dolg razgovor, o katerem pa ni bilo izdano nobeno poročilo

San Sebastian, 13. julija. AA. Stefani: Po triumfalnem sprejemu se je italijanski zunanji minister grof Ciano odpeljal v spremstvu španskega zunanjega ministra Jordana k generalu Francu. General Franco in grof Ciano sta se razgovarjala dve uri zelo priščrno. Nato se je grof Ciano vrnil v svojo rezidenco. Španski zunanji minister general Jordana je priredil snoči na čast grofa Ciana svečano včerjo, ki se je je poleg Ciana udeležilo tudi njegovo spremstvo.

Španski zunanji minister Jordana ni prisostvoval razgovoru z generalom Francom in zunanjim ministrom grofom Ciano. O vsebini razgovora se drži največja tajnost ter ni bilo izdano nobeno sporočilo.

Notranji minister Surer je izjavil, da bo uradno sporočilo o razgovorih med generalom Francom in grofom Ciano izdano šele v petek. Zve se, da je bil sestanek med grofom Ciano in Francom v prvi vrsti nova manifestacija italijansko-španskega

prijateljstva in da ni bil sprejet noben nov sklep. Ni izključeno, da bo izdana deklaracija, ki bo potrdila enakost ideoloških stališč, ki bi bila osnova za kulturno in gospodarsko sodelovanje, pri čemer bi se naglasila politična neodvisnost Španije, kar je general Franco večkrat zahteval.

Madrid, 13. julija. AA. Havas: Izve se, da bo v kratkem odpotovala v Berlin in nato v Rim tehnična komisija španskega generalnega štaba. Španski oficirji bodo ostali 40 dni v Nemčiji in 20 dni v Italiji kot gostje nemške in italijanske vlade.

Stroga kazen za irske teroriste

Manchester, 13. julija. AA. Havas: Tukajšnje sodišče je obsodilo dva Irca na po 20 let ječe, ker so našli na njunih stanovanjih eksplozivne snovi ter sta priznala, da sta pripadala ilegalni irski republikanski armadi.

Roosevelt ne misli popustiti

Washington, 13. julija. AA. Havas: Iz Rooseveltovega zadržanja se vidi, da je njegov namen preprečiti, da bi se opozicija kongresa proti reviziji zakona o nevtralnosti tolmčila kot izraz večine ameriškega javnega mnenja, to je, da je ameriško javno mnenje izolacionistično razpoloženo. Zaradi tega Roosevelt ne želi da bi šel kongres na odhiti, temveč zahteva, da sklepa o zakonu o nevtralnosti. Ni še določena metoda, da bi kongres lahko v toku tega zasedanja ponovno razpravljal o omenjenem zakonu. Smatra pa se, da bo postopek sledeči: Sklical se bo odbor za zunanje zadeve senata, ki bo ponovno glasoval, Senatu se bo neposredno predložil nov zakonski načrt o sankcijah proti državam, ki bi prekršile Briand-Kelloggov pakt. S tem bi bila prizadeta v prvi vrsti Japonska.

Mnogi opazovalci smatrajo, da se vladi izvedba omenjenega načrta ne bo posrečila, ker je spor med Rooseveltom in kongresom nastal bolj iz osebnih kakor stvarnih razlogov. Ugotavlja se, da dobiva vprašanje nevtralnosti že popolnoma notranje-političen značaj. »New York Post« piše, da bi bil zločin proti državi, ako bi šel kongres na odhiti, ne da bi sprejel zakon o nevtralnosti. Vprašanje je zelo resno, ker se skupina 12 senatorjev, ki je v odboru glasovala proti vladi, ne bo dala lahko ugnati. »World Telegram« pravi: Kongres je s svojim zadržanjem zvišal nevarnost za Zedinjene države. Republikanski organ »New York Sun« pravi, da je sklep odbora nesrečen in da ga bodo morale Zedinjene države nekega dne drago plačati.

Senator Pittman je izjavil predstavnikom tiska, da bi bilo dobro, ako kongres podaljša zasedanja do avgusta in septembra, ker bo položaj v Evropi tedaj pokazal, ali je potrebno razpravljati ponovno o zakonu o nevtralnosti.

Poslanica kongresu

Washington, 13. julija. e. Doznava, da bo predsednik Roosevelt poslal kongresu poslanico, v kateri bo zahteval, da se reši vprašanje nevtralnostnega zakona še pred polnoletnimi političnimi. V poslanici bo naglasil resne posledice, ki bi nastale v primeru, da sedanji zakon o nevtralnosti ostane še naprej v veljavi, ker bi bila na ta način onemogočena vsaka svobodna akcija vlade. Doznava, da je v zvezi s tem senator Johnson izjavil, da bo 45 senatorjev za to, da se predlog o spremembi zakona o nevtralnosti spet vrne odboru za zunanje zadeve.

Izboljššan položaj v Palestini

Jeruzalem, 12. julija. AA. Ugotavlja se, da je položaj v Palestini postal mirnejši. Ugledni Arabci v Egiptu vplivajo na člane vrhovnega arabskega odbora, da bi sprejeli angleško Belo knjigo. Istotako delajo ugledne arabske osebnosti na to, da bi se arabski voditelji, ki so svojčas pobegnili, vrnili v Palestino ter skušali doseči pomiritev med pristajši vrhovnega multija ter člani stranke obrambe. Angleške oblasti energično izvajajo razorožitev Palestine ter so od septembra lanskega leta zaplenili velike količine pušk, revolverjev, streljanih pušk in streliva. Radi zboljšanja položaja bo v kratkem odšla brigada pehote iz Palestine v Egipt.

Velik meteor v Kanadi

London, 12. julija. AA. Iz Londona v zvezni državi Ontario v Kanadi poročajo, da je tam padel snoči izredno velik meteor. Več sekund je meteor razsvetlil nebo mnogo milj naokoli. Meteor je povzročil precejšnjo paniko med prebivalci.

Naročajte, čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Nova navodila za Moskvo

London, 13. julija. AA. Havas. Izve se, da bo angleški veleposlanik v Moskvi Seeds dobil v najkrajšem času nova navodila. Lahko pride še v toku današnjega dneva do novega sestanka med poslanikoma Francije in Anglije ter Molotovom. Na tem sestanku bi se pogajanja nadaljevala na osnovi novih navodil.

Spremembe v italijanski diplomaciji

Rim, 13. julija. e. Dosedanji italijanski veleposlanik v Londonu grof Grandi je imenovan za pravosodnega ministra namesta Solmija, ki je iz osebnih razlogov podal ostavko. Prva dolžnost novega pravosodnega ministra bo ureditev izselitve Nemcev iz Južne Tirolske. Grandi se imenuje tudi kot kandidat za glavnega tajnika fašistične stranke. Za njegovega naslednika v Londonu se omenja Augusto Rossi, dosedanji italijanski veleposlanik v Moskvi.

Angleški krediti zaveznikom

London, 13. julija. e. Angleška vlada je sprejela poročilo za kredit v znesku nad 2 milijona funtov šterlingov urški vladi za nabavo vojnega materiala v Angliji. Spoznam je bil včeraj podpisani v Londonu. Včeraj je bila podpisana tudi angleško-rumunsko trgovinska pogodba, nanašajoča se na kredit Rumuniji v znesku 5 in pol milijona funtov šterlingov in hkrati predvideva tudi nakup 200.000 ton pšenice v Rumuniji za Anglijo. Pogodbo sta podpisala angleški trgovinski minister Stanley in rumunski veleposlanik v Londonu Tilea. Prav tako bodo v kratkem končana pogajanja med Anglijo in poljsko vlado glede odobritve velikega kredita Poljski, ki bo služil za nakup in nabavo vojnega materiala v Angliji.

Rumunski princ Nikola na obisku v Miločer

Sušak, 13. julija. e. Včeraj ob 11. je prišel s parnikom »Kralj Aleksander« rumunski princ Nikola v spremstvu svojega adjutanta. Takoj po prihodu se je princ, ki potuje strogo inkognito, vkrcal na hidroavion, ki je pristal v luki. Z njim je poltel v Miločer na obisk k svoji sestri kraljici Mariji.

Dr. Beneš se vrača v Anglijo

New York, 13. julija. e. Bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš se je včeraj vkrcal na parnik »Washington«, s katerim se je odpeljal v Anglijo.

Tajfun pustoši na Kitajskem

Sanghai, 13. julija. e. Snoči je divjal nad Sanghajem in vso okolico strahovit tajfun, ki je napravil ogromno škodo. Tajfun je v mestu povzročil pravo opustošenje, saj je porušil mnogo hiš in jim odtrgal strehe. Vse ulice so bile poplavljenе, večina telefonskih in brzojavnih naprav je na uničena. Promet je bil popolnoma ustavljen. Po zadnjih vesteh je tajfun zahteval 6 človeških žrtev. Zaradi neurja je hudo prizadetih 18.000 Kitajcev, ki so preko noči ostali brez strehe, ker jim je tajfun uničil njihova taborišča.

Huda nesreča španskega potniškega letala

Sevilja, 13. julija. AA. V bližini tukajšnje letališča je padlo potniško letalo, ki vrši promet na progi Sevilja-Madrid, takoj po startu na neko kemično tovarno. Vse osebe, ki so bile v letalu in katerih število ni točno znano, so se ubile. Začela je goreti tudi tovarena. Gasilec se do sedaj ni posrečilo pogasiti požara zaradi pomanjkanja vode.

Turistična zapora v Palestini

Jeruzalem, 13. julija. e. Da bi se preprečilo nedovoljeno priseljevanje v Palestino, je visoki komisar v Jeruzalemu izdal odlok, da se od začetka oktobra do marca prihodnjega leta ne da nikomur dovoljenje za obisk Palestine.

Vročina v Španiji

Madrid, 13. julija. AA. Havas: V vsej Španiji vlada velika vročina. Včeraj je znašala temperatura v Cordobi 44 stopinj, v Madridu pa 39 stopinj. Na sončarici je umrlo 11 oseb, od teh 6 v Cordobi.

Borzna poročila.

Curt, 13. julija. Beograd 10.—, Pariz 11.75375, London 20.7771, New York 443.625, Bruselj 75.40, Milan 23.34, Amsterdam 235.50, Berlin 178, Praga 15.125, Varšava 83.50, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Križi in težave z ljubljanskim prometom

Danes dopoldne se je nadaljevala na mestnem tehničnem uradu anketa o prometnih zadevah

Ljubljana, 13. julija. Tudi na današnjem sestanku zastopnikov mesta, hišnih posestnikov, trgovcev, železniške uprave, policije, turističnih organizacij itd. pri anketi na mestnem tehničnem uradu se je izkazalo, da je v Ljubljani še vedno mnogo neresenih prometnih vprašanj. Pri tem je pa treba pripomniti, da na sporedu ankete ni niti vseh še neurejenih, odnosno ne dovolj zadovoljivo urejenih prometnih zadev v Ljubljani. Nekatera vprašanja sprožijo še druga in tista zopet druga. Največ prometnih vprašanj pa sili v ospredje predvsem zaradi samega razvijajočega prometa, ki nas je v marsikateri prehitel. Danes so pripravljali predvsem o prometnih zadevah, ki zanimajo v glavnem ljubljane.

Najprej so obravnavali vprašanje, ali bi kazalo premestiti tramvajsko postajališče na Marjiniem trgu po nekaterih predlogih. Načelo je, da se tramvaj ustavlja, preden privozi na pomembnejšo prometno žilo ali prometno križišče. Na Marjiniem trgu pa je tramvajsko postajališče v ustju mostu. Zato so nekateri predlagali, da bi postajališče premestili na začetek Prešernove ulice. O tem je že razmišljala uprava cestne železnice, a postajališče ni določila tam, ker bi ne bilo ugodno za številne pešce, predvsem za gospodinjice, ki se vozijo na žilovski trg in z njega. Proti sedanjemu postajališču so pa nekateri zaradi tega, ker pešci izstopajo iz tramvajev (ki vozi proti pošti) na most, ki je določen samo za vozni promet ter tako ovirajo razvoj voznega prometa. Nevarnost je pa tudi, da bi se povsem ustavil promet, če bi tramvaj nenadno odpovedal, zlasti, ko bi se voza srečala na postajališču, da bi ne bil sploh moren prevoz (n. pr. ne mogel bi voziti rešilni voz, kakor tudi ne gasilski avto itd.). Zastopniki se niso mogli zediniti, ali je treba postajališče premestiti ali ne, kakor se tudi tisti, ki so soglašali, da je treba določiti drug prostor za postajališče, niso zedinili, ali naj bo postajališče ob Prešernovi ulici ali v Stritarjevi.

Se bolj živahna je bila razprava o popularnem prometnem otoku na Marjiniem trgu. Nekateri so namreč predlagali, naj bi prometni, varnostni otok zmanjšali, češ da je prevelik ter da zato preveč zavira zlasti motorni promet. Toda strokovnjaki vztrajajo pri trditvi, da ta otok ni prevelik ter bi bilo celo boljše, da se nekoliko poveča. Ko so proučevali (nareden je prišlo do sedanje ureditve voznega prometa na Marjiniem trgu), kako velik naj bo otok, da bi odpravili vsa — odnosno čim več direktnih prometnih križišč, so določili ob poizkusih tako velik radij kroga, da ob otoku še lahko vozijo večji avtobusi, vendar večja vozila vozijo le še komaj ob otoku. Če bi otok zmanjšali, bi nastala direktna prometna križišča in nevarnost prometnih nesreč bi se zelo povečala.

Največja napaka pri prometu ob tem prometnem otoku je, da uporabniki vozil s počasnejšo vožnjo vozijo preveč ob otoku, namestu, da bi se držali tesno desnega roba vozišča. Zaradi tega jih vozniki z motornimi vozili ne morejo prehitevati, odnosno ne prehitivati dovolj varno. Zato so tudi nekateri predlagali, naj bi vozišče ob otoku razdelili v dve polovice z belo črto, da bi se vozniki držali desne strani cestišča. Nekateri so zagovarjali odstranitev kamnov, ki označujejo prometni otok v krogu, češ da so nevarni ter da bi bili robniki boljše za ta namen. Nekateri so tudi zahtevali, naj bi otok zasejali s travo, da bi se tako ločil od vozišča. Takšne prometne, odnosno varnostne otake imajo v nekaterih mestih Strokovnjaki je pojasnil, da so prometni otok označili s kamni, zato in tako, da pri transportih s posebno dolgiimi vozili in ob drugih prilikah (n. pr. s škroplilnim avtomobilom) lahko vozijo naravnost čez otok. Sicer bi to ne bilo mogoče, kamni pa tudi niso tako nevarni.

Brez razprave so se zastopniki zedinili samo, da je treba odpraviti prostor za parkiranje avtoizvoščkov z Aleksandrove ceste. Tega pa ne morejo, dokler ne bo ure-

jena Gajeva ulica, ki je določena za parkiranje. Potrebno bi pa bilo odpraviti tudi parkiranje avtomobilov z Miklošičeve ceste izpred hotela, ker vrsta vozil zelo ovira promet. Govorili so o novem prostoru za parkiranje v razširjenem delu Franciškanske ulice.

Posebno zanimiva je bila razprava glede uvedbe enosmerne vožnje na Sv. Petra cesti v smeri proti bolnici, in sicer med Marjiniem trgom in Fignerjevo ulico. Večina zastopnikov je bila za uvedbo enosmerne vožnje prometa, zastopniki hišnih posestnikov je ugovarjal tej uvedbi, češ da bi bila prizadeta zaradi manjšega prometa trgovina na tej cesti. Tudi eden izmed zastopnikov trgovcev je bil proti uvedbi enosmerne vožnje, med tem ko je drugi zastopnik trgovcev izjavil, da je za uvedbo enosmerne vožnje, češ da bo dovoljeno ustavljanje vozil (avtomobilov) na cesti, kar zdaj ni mogoče. Zagovorniki enosmerne vožnje so dokazovali, da bi zaradi te uvedbe ne trpel trgovski promet ter da bi se morda še celo poživil, ker bi se pešci ne izogibali več tako te ceste, kakor se je zdaj. Vendar ni prišlo do sporazuma in niso se tudi zedinili za kompromisni predlog, naj bi bil enosmerni promet uveden samo med Resljevo cesto in Fignerjevo ulico.

Končno so razpravljali še o označitvi ter določitvi cest prvega reda v Ljubljani, glede na čl. 25 občega cestnega reda. Na cestah prvega reda imajo vozniki prednostno pravico pred vozniki, ki pripeljejo na križišče iz stranskih ulic. Po predlogih avtomobilistov naj bi bile ceste prvega reda, vse ceste, kjer vozi tramvaj in tranzitne ceste, n. pr. Bleiweisova, Aškerčeva itd. ter Miklošičeva in za Gradom. S posebnimi znaki bi bilo označeno na križiščih, katera cesta je glavna. Ta označitev cest v Ljubljani bi pa veljala okrog 70.000 din. Končno se je izkazalo, da mesto za ta namen nima denarja ter da je torej razpravljanje samo na sebi brez pomena.

30. julija (četrtek) ob 8. uri: 1. Razširjenost alkoholizma in šolski uspehi. Predava g. V. Jagodič. 2. Učni načrti, protialkoholni poduk in vzgoja. Predava g. R. Koblica. 3. Samoučila in učila za protialkoholni poduk. Predava g. M. Zor. 4. Praktični navetvi za protialkoholno delo v šoli in družini. Predava g. Janko Grad. Popoldne: Ogled soc. pol. ustanov mestne občine ljubljanske. Zvečer: Konzultativni sestanek. 21. julija (petek) ob 8. uri: 1. Šolske ku-

hinje, njih namen in pomen. Predava g. dr. I. Pirč. 2. Praktično tolmačenje uredi, ki ščitijo mladino pred alkoholizmom. Predava g. Aleksander Makleov. 3. Praktične američke za raziskavanje alkoholizma med šolsko mladino. Predava g. Vojko Jagodič. 4. Liga proti alkoholizmu in sodelovanje učiteljskega v njej. Popoldne: Avtobusni izlet na Rakitno. 22. julija (sobota) ob 10. uri: 1. Razdelitev potrdil o obisku tečaja. 2. Zaključek tečaja.

Seja mestnega sveta ljubljanskega

Letošnja skupščina Zveze mest — Posojilo za dograditev „žal“ — Tekoče zadeve

Ljubljana, 13. julija. Včeraj ob 17.15 je bila seja mestnega sveta ljubljanskega. Po uvodnih formalnostih je župan dr. Adlešič podal predsedstvo novoročilo, v katerem je omenil letošnjo skupščino Zveze mest. Kr. Jugoslavije, ki je bila od 16. do 18. junija v Beogradu. V zvezi s skupščino je bil tudi prvi kongres mest kraljevine Jugoslavije. Na njem so sodelovali tri strokovne konference. V finančni, ki ji je predsedoval beograjski župan Mitić, sta bila iz ljubljane mestna komisarja dr. Leop. Grošelj in Franc Hauč, v tehnični podpredsedstvo zagrebškega župana dr. Fedića je bil tudi gradbeni direktor inž. A. Poženel, socialno-zdravstveni konferenci pa je predsedoval dr. Adlešič, razen njega pa sta bila še mestni fizik dr. M. Rus in m. s. Hri. Svetel. Delo tega kongresa bo zveza mest zbrala v posebnih številki »Mestne občine«. Župan se je dalje spomnil umrlih, šefa primarija dr. Deržanica in prof. Vide Vrtovčeve, katerih spomin so navzoči počastili s »slava« klici.

Sledilo je poročilo finančnega odbora. V svrhu dograditve »žal« bo mestna občina najela poldrugi milijon din posojila pri Mestni delavski zavarovalnici. Posojilo se bo obrestovalo po 6%, vračalo pa se bo v letnih obrokih po 150.000 din in bo izplačano v 10 letih. Mestni svet je dalje odobril mestnemu pogrebnemu zavodu odpis letošnjega njegovega prispevka mestnemu skladu, ker zavod potrebuje denar pri gradnji »žal«.

Posedniku Iv. Bizovičarju bodo odkupili 210 kv. m sveta ob Tržaški c. za 40.000 din. Svet bo potreben pri regulaciji ceste. Mestni svet je nadalje odobril k proračunskim 150.000 din za nabavo novega avtomobila za mestno poglavarstvo, še nadaljnjih 10.000 din in se bo za skupni znesek lahko nabavil poleg že enega kupljenega še drugi avto. Glede povrnitve strokov pri polaganju državnega strokovnega izpita po

določbi »službene pragmatike za ljubljanske mestne službenice«, so določili enoten postopek z raznimi omejitvami. Zadevne prošnje je predložiti finančnemu odboru mesec dni po uspešno položenem izpitu.

Za regulacijo državne ceste od sv. Krištofa do »Ruskega carja« bi morala mestna občina prispevati 8.5 milijona din. Potrebna pa bi bila predelava že od glavne pošte dalje in bi s tem stroški narasli na 10 milijonov din. Mestna občina je danes popolnoma nezmogla prispevati tolikšno vsoto, posojilo pa bi lahko najela edino s posredovanjem države in njeno garancijo glede rednega odplačevanja obrokov. Odplačilo bi znašalo letno največ po 500.000 din, od 1.1943 dalje pa po 1.000.000 din. Vse to pa je mogoče le s pomočjo države. Istočasno z regulacijo Tyrseve ceste bi rešili tudi vprašanje položitve nove tramvajске proge do Ježice in je samo za to delo predvidenih stroškov nad 5 milijonov din. Mestni svet je z referentom prof. Dermastjo soglašal, da mestna občina zaenkrat ne more začeti z regulacijo.

Na predlog finančnega odbora je mestni svet odobril za kanalizacijo Opekarske ceste in nekaterih ulic v Trnovem 95.000 din, za kanalizacijo ljubljanskih cest nad milijon din in v fond za modernizacijo kopališča v Kozlezi 500.000 din. Ker pri kanalizaciji ne bo zadostoval sedanji stroj za površinsko obdelavo, je bilo za nabavo še enega takega stroja odobrenih 57.000 din.

Mestni svet je nadalje reševal še številne ugovore proti raznim predpisom vodarine, gostajšine, kanalske pristojbine, prirastkarine in plačilnim nalogom. Odpisal je tudi več dolgov zaradi neretljivosti. Sledila je še obravnava prošnje za parcelacijo, na kar je javni sedilca kratka tajna seja o personalnih zadevah mestnih službenic. Ob 19.20 je župan seja zaključil.

Za jugoslovensko-bolgarsko vzajemnost

Prisrčen sestanek jugoslovenskega in bolgarskega učiteljskega v Sofiji

Sofija, 11. julija. V vrsti prireditve, ki jih doživlja Sofija o priliki IX. vsejugoskega zleta, pomeni prisrčen sestanek jugoslovenskega in bolgarskega učiteljskega izredno pomemben dogodek o težnji po kulturnem zbliznanju obeh slovanskih narodov. Med skoro 8000 Sokoli, ki so prispele kot gostje v bratsko Bolgarijo, je mnogo učiteljev in učiteljic, vrlih sokolskih sodelavcev, iz katerih vrst je tudi izšla pobuda, da stori učiteljsvo vse potrebno, da pride do čim tesnejšega zbliznanja med jugoslovanskim in bolgarskim učiteljskim svetom.

Sestanek se je vršil davi v dvorani Slavjanske besede, kjer ima bolgarsko učiteljsvo vprav ta čas 20 dnevni tečaj za drammatiko, v kolikor prihaja ta do izraza in potrebe v šolskem podajanju. Potem ko je bolgarski režiser in pisatelj Nikolaj Pol zaključil svoje predavanje o prednašanju zborne deklamacije, je prišel ob 10. sestanek učiteljskega, ki je napolnil veliko dvorano v Slavjanski do zadnjega prostora. Jugoslovensko učiteljsvo je bilo v ogromni večini in sokolskih krogih in iz vseh pokrajin naše države. Izmed Slovencev so bili navzoči poleg drugih znani dolenski sokolski organizator, bivši učitelj v Trebnjem br. Marjan Tratar, starosta škofjeloškega Sokola br. Rudolf Horvat in predsednik JUJ iz Škofje Loke Vojteh Debeljak.

Sestanek je otvoril z navdušujočim govorom član savezne uprave SKJ, šolnik br. Branislav Gvozdenovič, ki je naglašal, da je sestanek izredno važnosti, saj se kakor Sokol in Junak družita v bratsko skupnost tudi jugoslovanski in bolgarski učitelj. Na telovadiščih se krepe mišice, v solah duh, ki naj podžge oba bratska slovanska naroda k skupni, nedeljeni bodočnosti, k manifestaciji slovanske solidarnosti na Balkanu. Hočemo biti vredni in dostojni nasledniki svetih bratov Cirila in Metoda. Naša pot vodi k zbliznanju miru, ljubezni in slogi Slovanov in preko njih k spravi vsega sveta. Čustvena in odločna izvajanja br.

Gvozdenovič, ki je hkrati prinesel pozdrave SKJ, so naletela mestoma na viharne, več minutne ovacije, s čimer je bil podan najboljši dokaz, da si želi naše in bolgarsko učiteljsvo čim tesnejši vez.

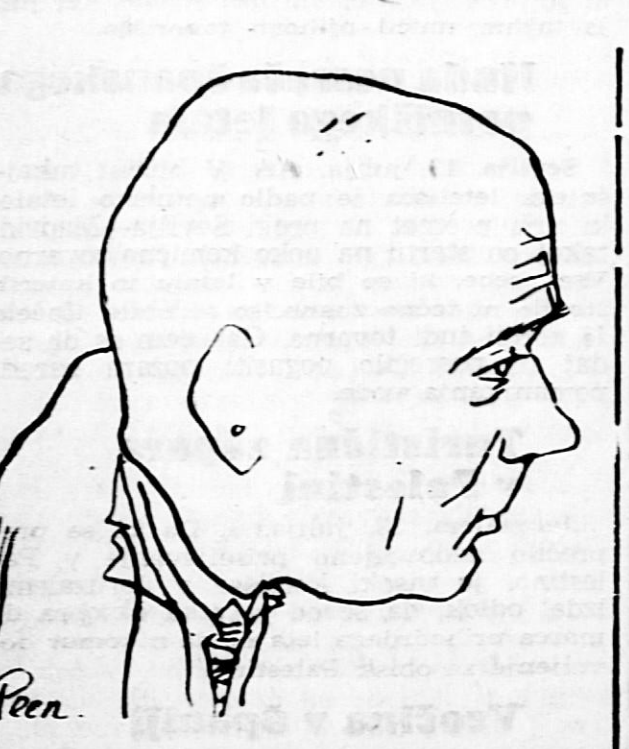
V podobnem smislu je govoril tudi učitelj Aksić iz Lelencev pri Petrogradu v dunavski banovini, ki je iznesel še nekatere misli, kako naj bi se zbliznanje učiteljskega praktično, stvarno uredilo in gojilo. Po pozdravnih nagovorih so prikazali tečajniki nekaj dosedaj v tečaju dovršenih uspehov, predvsem pa je zavzela recitacija člana sofjskega gledališča, igralca g. Božičarova.

Zadnji del sestanka je bil zopet ves povenčani zamisljiv sodelovanju slovenskega učiteljskega. Govoril je Bolgar Spasov, za njim še nekateri drugi, nakar je bilo vsakomur konkretno stališče: med bolgarskimi učitelji je bil izvoljen 5-članski odbor, ki bo izbral želje sestanka organizaciji bolgarskih prosvetnih pionirjev »Prosvetnemu sojuzu«, ki ima svoj sedež v bulovaru Hristova Botova, pravtako pa je bil izbran veččlanski odbor iz vrst jugoslovanskega učiteljskega, predvsem iz Beograda, ki bo s svoje strani pokrenil vse potrebno. Oba odbora imata le pripravljani karakter, katerih delovanje bo skupno, končno odločitev o čim tesnejši vezeh med učiteljskim obeh držav pa bo doprinesel stalni odbor, ki bo po vseh vidikih sestavljen iz pobud in pogledov med JUJ in Sojuzem.

Po sestanku so se navzoči fotografirali, jugoslovensko-bolgarski učiteljski odbor je imel svojo prvo sejo, a zvečer je bil v restavraciji Balkan lepo uspel družabni večer, ki je še poglobil težnjo, naj se med našim in bolgarskim učiteljskim ustvarijo pogoji, ki bodo načrtno in vestransko dovajali do medsebojnega spoznavanja in zbliznavanja. Ustvarjeni so bili novi stiki, spregovorjene lepe, navdušujoče besede, kar vse naj pripomre, da si ustvarita bratska naroda tudi preko učiteljskega svoj pot v lepšo bodočnost.

Nov šahovski klub ustanovljen

Za predsednika je bil izvoljen prof. Slavko Ostere — Klub ima že 81 članov, med njimi priznane šahiste

Ljubljana, 13. julija. V Ljubljani je šahovski življenje zelo razvito, kar se kaže v razmeroma številnih šahovskih društvih. Kraljevska igra pa je prodira tudi skoraj v vseh krajih Slovenije. Ne samo v mestih in večjih trgih, že v vsaki vasi imamo šahovske klube, ki lepo uspevajo. Čedalje bolj popularna postaja igra, ki zahteva celoga človeka.

priljubljenosti odbora je otvoril ustanovni občni zbor šahovskega kluba, ki se imenuje »Centralni šahovski klub«, g. Ivo Bolha. Pozdravil je zastopnike drugih klubov in vse zborovalce ter orisal razvoj dogodkov, ki so privedli do ustanovitve novega šahovskega kluba.

Misel za ustanovitev novega kluba je prišla iz vrst bivših članov ljubljanskega šahovskega kluba. Naši šahovski javnosti je znano, da je ljubljanski šahovski klub že dolgo najmočnejši šahovski klub, ki pa stalno bolha zaradi organizatoričnih nedostatkov. Med ustanovitelji novega kluba so šahisti, ki so v ljubljanskem šahovskem klubu hoteli odpraviti to hibo. Uspešno jim je skoraj vse, le članov ljubljanskega šahovskega kluba niso mogli prepričati, da se bodo morali prilagoditi novemu vnetu in struji v klubu. Prišlo je do razgretega izmenjavanja misli, v katerem se je pokazalo, da ima nova struja v klubu mnogo nasprotnikov, katere bi bilo sicer mogoče ukrotiti, stalo bi pa le precej energije. Rodil se je sklep, da je te energije škoda in da je boljše začeti z istim delom v novem klubu.

Izstopivši člani LSK so sestavili pripravljalni odbor za ustanovitev novega kluba. Pridružil se je pokretu tudi šahovski klub »Amater« in na pobudo zasluženega organizatorja slovenskega šaha g. Antona Kosine tudi šahovski klub »St. Peter«.

Protialkoholni tečaj za učitelje

Ljubljana, 13. julija. Liga proti alkoholizmu v Ljubljani priredi od 16. do 23. t. m. počitniški protialkoholni tečaj za učitelje in učiteljice. Tečaj bo obiskovalo 64 učiteljev in učiteljic. Prične se v ponedeljek 17. t. m. ob 9. v risalnici državne učiteljske šole. Priobhajmo tudi program tečaja:

17. julija (ponedeljek) ob 9. uri: 1. otvoritev tečaja. 2. Pomen in naloge učiteljskega pri treznostnem delu. Predava g. dr. S. Gogala. 3. Razširjenost alkoholizma med slovensko mladino. Predava g. V. Jagodič. Popoldne prosto.

18. julija (torek) ob 8. uri: 1. Alkoholizem in življenjska bilanca Slovencev. Predava g. dr. I. Pirč. 2. Vpliv alkohola na dedno tvarno in manjzadarnost otrok. Predava g. dr. B. Škerlj. 3. Alkoholizem in duševne bolezni. Predava g. dr. I. Maršič. 4. Alkoholizem ter moralna pokvarjenost in zločinovost mladine. Predava g. Vojko Jagodič. Popoldne: Ekскурzija v bolnico za duševne bolezni na Studencu.

19. julija (sreda) ob 8. uri: 1. Slovensko alkoholno gospodarstvo. Predava g. Vladimir Kuret. 2. Slovensko sadjarstvo in žganjekuha. Predava g. Andrej Škulj. 3. Protirožnja alkohola v delavskih družinah. Predava g. Filip Uratnik. 4. Vinčarsko vprašanje. Predava g. Jože Rozman. Popoldne: Avtobusni izlet v Lukovico.

Rokoborbe v Unionu se bližajo koncu

Zanimanje zanje je od dne do dne večje, kar tudi zasluži

Ljubljana, 13. julija. Čim bolj se rokoborbe bližajo koncu, tem večje je zanimanje za nje. Snoch je bila prostrana unionska dvorana skoraj polna. Sicer je pa res, da so borbe vsak dan zanimiveje in vedno bolj napete. Gledalcu nudijo res mnogo užitka, če odstejejo nekatere ostreje spopade med rokoborci, ki pa gredo več ali manj na račun preki. pevajočega temperamenta, kakor je to n. pr. pri Italijanu Equatoreju ali pa pri Čehu Mrni.

Prva sta snoch nastopila Jugosloven Janč in Poljak Pirnatski. Poljak je sicer močnejši, vendar silno okretnemu tehničarju Janču ni mogel do zvega in ogorčena, a popolnoma fair borba se je končala neodločeno.

Potem sta se pomerila Pero Kop in František Mrna, oba orjaka po telesu. V tej borbi ni bilo odločala tehnika kakor moč. Videti pa je bilo takoj, da se Mrna ne bo mogel dolgo uprati Kopovi moči, dast je tudi čeh večkrat našega mojstra spravil v škripce. Že v tretji rundi so pa Mrni popustili živel. Dovoli si je nekaj prijemov, ki nikakor niso v skladu s pravili, niti s fairneso in s tem je ujezil Kopa, ki ga je nenadno pograbil in gladko položil na hrbet, da se plečati Mrna ni mogel niti ganiti.

Preseženo senzacijo in presenečenje — to pot že drugič — nam je pripravil do-mažin Šotlar, ki se je v naslednji borbi neustrašeno lotil Hane in je simpatičnega

Slovaka že po treh ali štirih minutah gladko položil na hrbet. Burno odobravanja je bilo nagrada za ta lep šotlerjev uspeh.

Dvojni nelson ali ameriška kravata? Kateri prijem bo zmagal. Komu se bo prvo posrečilo, da dobi nasprotnika v svoj železni prijem. Tako so ugibali ljubljanci, ki so nestrpno pričakovali nastop črnca Ali ben Abde in Italijana Equatoreja, obeh mojstrov teh specialnih prijemov. Bila je to zares interesantna borba dveh nenavadno žilavih, mačje okretnih in tehnično sposobnih borec, v kateri je imel črnc simpatije na svoji strani, ker je bil ves čas borbe pošten in odkrit nasprotnik, dočim je bil Italijan mestoma precej robač. Sicer mu je res črnc njegovo robačstvo enkrat kvitiral z zvenecno zausnico, kar pa je bilo skoraj na mestu. Večina pu-blike je bila sicer prepričana, da bo črnc tudi Italijana čelil v svojo železno kravato in ga zvil. A to se ni zgodilo. Samo enkrat in še to za hip je objel Italijanovo glavo, a s čudovitim premetom se mu je ta takoj izmuznil, dočim je sam nasprotno črnc dolgo držal v svojem strahovitem nelsonu. Živahna borba se je končala neodločeno in bo odločitev padla šele prihod-nje.

Drevi nastopijo spet štirje pari, vsaka borba bo do odločitve. Borila se bosta tudi Kop in črnc in ta borba bo odločila tudi o prvem ali drugem mestu.

Iz Celja

— Naši Sokoli se bodo vrnili v petek zjutraj iz Sofije v Celje. Sokoli iz Celja in celjskega okoliša, ki so se udeležili zleta bolgarskih Junakov v Sofiji, se bodo vrnili v Celje v petek 14. t. m. z osebnim vlakom ob 7.33 zjutraj.

— Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dcla se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 45 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 80 oseb, posredovanj je bilo četrto, odpotvalo je 33, odpadlo 118 oseb. Dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 193 brezposelnih (147 moških in 46 žensk) na-sproti 303 (236 moškim in 67 ženskam) dne 30. junija. Delo dobi 43 delavcev (pri regulaciji Savinje), 6 hlapecev, 2 mizarja, po 1 krojač, čevljar, mizar in tapetnik, 7 kuharic, 5 služkinj, 2 postrežnici ter po 1 varuhinja in kmetička dekla.

— Občinske davčine. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so l. t. m. zapadli v plačilo 50dstotni najemniški vinar in 20dstotna kanalska naklada za letošnje tretje četrtletje, vodarina in števina za letošnje drugo četrtletje ter drugi obrok davčine na vozila. Stranke naj plačajo zapadle obroke pri mestni blagajni zanesljivo do 10. avgusta. Po preteku tega roka bo mestno poglavarstvo zaračunalo zakonite 60dstotne zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku 6 tednov od dneva dospelosti za-ostala, pa bodo izterjana z izvršbo.

— Napad pri Sladki gori. Pri Sladki gori sta neki trgovci z živino in posestnik iz Mestinja ter njegov brat v ponedeljek okrog 15. napadla 41letnega posestnika Iva-na Plavčaka iz Stojnegga sela pri Rogatu in ga hudo pretepla s palico. Plavčak je dobil obšutne poškodbe po vsem telesu. Zdravi se v celjski bolnici.

— Neareče na počiva. V Petrovčah je padla 18letna učiteljica hčerka Zlata Dolinarjeva pri kopanju v Savinji in si zlo-mila levo roko. V Rušah pri Petrovčah je

padel 9letni vrtnarjev sinček Ivan Rataje v soboto z drevesa in si zlomil desno roko v zapestju. V Dramljah je padel 35letni kočar Matija Jevšenak doma s česnje in si zlomil desno roko v zapestju. V Jurkloštru je padel 11letni kočarjev sinček Marko Frece v torek z drevesa in si zlomil levo roko. Ko je 35letna kuharica Marija Robičeva v Laškem pomivala v ponedeljek okrog 14. v kuhinji svojega gospodarja posodo, se je tam igral sin nekakega trgovca z nabasano puško. Nenadno se je puška sprožila in krogla je zadela Robičevo v desno ramo. V sredo popoldne je padel 29letni čevljarški mojster Alojz Kramar z Zg. Hudinje pred poslopjem sreskega načelnstva v Prešernovi ulici v Celju s koleca in si pre-bil lobanjo nad tilnikom ter se tudi poškodoval po celu. Vse ponesrečence so od-dali v celjsko bolnico.

Boleznica

KOLEDAR
Četrtek, 14. julija katoličani:
Marjeta
DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Obrekovana žena
Kino Sloga: Raj muzike
Kino Union: Donavske melodije
Kino Šiška: Nespretni ljubimci
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trn-koczy ded. Mestni trg 4 in Ustari, Selen-burgova ulica 7.

Ozpod sita

Da ne bo imel gospod Robert Primožič povoda sklicevati se na anonimnost, ga vprašujem javno:

Zakaj se je glasilo njegovo ime na lepa-kih v Trstu Roberto Primovich, v Ljublja-ni se pa piše Robert Primožič?
V Ljubljani, 13. julija.

Lajovic Albin

Selili se bomo!

**Vse manufakturno
blago prodajamo po
izredno nizkih cenah.
Le v Vašo korist bo, če
nas čimprej obiščete!**

MANUFAKTURNA TRGOVINA DOBRIH KVALITET

A. Žlender

**LJUBLJANA
MESTNI TRG 22**

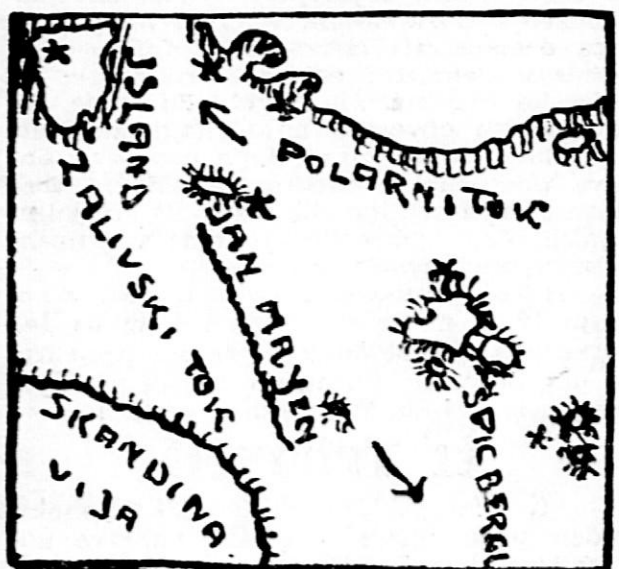
Kotel, kjer se kuha naše vreme

Ta kotel je nad severnim ledenim morjem med Skandinavijo, Spitzbergi, Grönlandijo in Islandom

Nižina zračnega pritiska nad Skandinavijo, vremenske motnje nad Islandom. Višina zračnega pritiska na Spitzbergih, vremenske motnje v Severnem ledenem morju. Take in podobne vesti slišimo pogosto, če poslušamo vremenska poročila in iz njih izvedemo tudi, kakšno bo verjetno vreme jutri popoldne.

Evropsko vreme in Severno ledeno morje

Poglejte na sliko. To je oblast, kjer se »kuha« za nas vreme Severno ledeno morje med Skandinavijo, Spitzbergi, Grönlandijo in Islandom, to je kotel, kjer se kuha iz raznih zračnih tokov, temperatur in zračnih pritiskov vreme za nas. Nad obalo Grönlandije se pomika proti jugu mrzel polarni tok, prinašajoč s seboj mnogo ledu in celih ledenih gor. V nasprotni smeri na drugi strani med Islandom in Skandinavijo pa prodira topla zalivski tok daleč proti severu tja, za Spitzberge. Nad polarnim tokom teče mnogo mrzlega zraka, dočim se nad zalivskim tokom zrak segreva in dviga. Na njegovo mesto prodira težji mrzli zrak od Grönlandije in Spitzbergov. Tako nastanejo močni vetrovi, v času ko se menjavajo smeri vetra, neurja in viharji in ker je zrak tu poln vlage, se širi iz njega vedno gosta megla.

Od tega, kakšen je v teh krajih zračni pritisk, kakšna temperatura, koliko je v zraku vlage, kakšna je sila in smer vetra, je odvisno, kakšno bo vreme pri nas. Kdor hoče napovedovati v severni in srednji Evropi vreme, mora vedeti, kakšni so meteorološki pogoji v oblasti Ledenega morja med Skandinavijo in Grönlandijo. Napovedovati vreme pa ni samo zabava in sport, temveč nujna potreba. Na vremenska poročila ne čakata samo kmet in turist, temveč tudi lovci, ribiči in letalci. Zato ni čudno, da je v Severnem ledenem morju zdaj mnogo meteoroloških stanic in da njihovo število neprestano narašča (na sliki so označene z zvezdicami).

Ena najvažnejših meteoroloških stanic

Ena najvažnejših meteoroloških stanic je na otoku Jan Mayen. Imena tega otoka se bomo morda spomnili še iz časov, ko so morski tokovi zanesli k njemu ledeno goro z ruskimi polarnimi raziskovalci, ki je bila v bližini Severnega tečaja. Otok leži na meji med vodami polarnega in zalivskega toka. Do Grönlandije je od njega 255 morskih milj, do Islanda 290, do Spitzbergov 555 in do evropske celine, namreč do Skandinavije, tudi toliko. To je pust vulkanski otok, dolg 54 km, širok pa na najširšem kraju na severu samo 15 km. Ima strmo skalnato obalo in na njem ni nobenega pristanišča. Sicer je pa malone vse leto obkrojen z ledom in ko poleti za nekaj časa led izgine, prihajajo od vseh strani k otoku močna plima. Izkrčevanje je tu zelo težko in nevarno.

Njena pesadka

Megla nad tem otokom in njegovo okolico je tako gosta, da si kaj takega težko mislimo. V 10 letih, odkar stoji tu meteorološka stanica, je bilo ugotovljeno, da se vidi sonce zelo redko, v vsem letu komaj dvajset dni. 363 dni leži torej megla in samo dva dni sije sonce. Pa še to velja samo povprečno. V nekaterih letih se ne vidi sonce niti en dan. Meteorološka stanica je zgrajena ob vznožju 2270 m visoke gore Beernberg. Gora je neprestano zavita v meglo in le redko se prikaže njen vrh, pa še to le za nekaj minut.

Poleg megle piha na otoku neprestano veter, ki se pogosto spremeni v vihar s hitrostjo 80 m v sekundi ali okrog 300 km na uro. Ta veter ne samo, da neprestano vedal, naj privlečejo pokvarjeno letalo v njo. A čim se stemni, bodo Arabci razbili letalo na drobne koščke, to se razume samo po sebi. Letalki se morata posloviti od svojega letala in končno — prav se jima godi.

Prokleto življenje! Zakaj se mora kaj takega zgoditi prav njemu? Kako pride od tega, da bo moral zdaj skrbeti za dve tujki? Tako je razmišljal ogorčeni seržant Wiechart. Zdal bo moral hraniti še ti dve dami. Skrbeti bo moral, da se ne bo nič zgodilo tema dvema tujkama ženskama in čez dan ali dva jima bo najbrž moral že srečati v njuni bolezn. On pa ima tu že toliko bolnikov! Dobri bog, zakaj tako kruto kaznuješ človeka? In v takih časih! Poslal je v trdnjavo dve ženski, nervozni, izčrpani, neporabni ženski. Zakaj sta morali imeti prav ti dve ženski prazni glavi... Kajti samo v prazno glavo more šiniti misel poletit med vojno v puščavo. Če pade trdnjava, bo imel on, seržant Wiechart, vražjo dolžnost ustrčiti obe ženski, preden ju napadejo Arabci. Najraje bi pograbil palico in ju pošteno premlatil ali pa prijel obe po vrsti za vrat in ju tresel tako dolgo, da bi popokale obema kosti.

In nekaj tega, kar je seržant mislil, je tudi povedal. Fenella ga je molče poslušala. Vedela je, da bi bil vsak odpor zaman. Počakala je, da je izpuhtela njegova prva jeza, potem je pa spregovorila:

— Hvala vam, seržant, — je dejala potem — ustrčiti se bom znala tudi sama, ko napoči trenutek za to. S tem si nikar ne belite glave. Tudi nervozni nisva in lahko nama verjame, da bova storili vse, kar je v najinih močeh, da ne bova držali tu križem rok. Pravite, da imate tu bolne vojake. Gotovo pa nimate dovolj ljudi, da bi jim stregli kakor je treba.

Seržant Wiechart jo je ošinil s srditim pogledom. Zdravnik in vsi sanitetni vojaki so že ležali pokopani zunaj v pesku. Legionarji, ki jim je bila zdaj poverjena bolnica, pa niso bili izvežbani v oskrbi bolnikov. Delali so radi in požrtvovalno, vendar pa jih seržant Wiechart za to ni mogel pohvaliti. Nasprotno, večkrat jih je karal in večinoma po pravici. Na vse to je pomislil, ko je po prvem srditem pogledu zdaj s preračunljivim pogledom ošinil Fenello. Stala je pred njim mirno in samozavestno, gledala ga je v oči. Vitka v svojem letalskem kostumu. Njena polt slonokoščene barve, je bila od sonca zagorela, njene oči so bile hladne, vendar je pa žarela iz njih plamenček radosti. Seržant Wiechart jo je ogledoval, kakor da vidi pred seboj novega legionarja in pomislil je, da bo ta ženska gotovo zadržala pod vplivom pogleda njegovih trdih, srepih oči. Toda Fenella niti z očesom ni trenila. Mirno, malone brezbrizno je prenesla njegov srepi pogled.

In videč njeno lepoto je Wilhelm Wiechart nenkrat spoznal, da je enako hrabra kakor pogumna ženska.

Vendar pa vsaj na zunaj ni ublažil svojega vedenja.

— Vi torej mislite, da boste našim bolnikom nekakšen angel varuh? — je pripomnil. — Dobro, pojditorej pogledat, na kakšnem mestu hočete delovati.

sa in sicer iz Sibirije. Polarni tok prinaša s seboj cela debla in grmovje, ki pride v Ledeno morje po sibirskih rekah, tam ga pa vržejo morski toki na obalo. Po obali se valjajo kupi kosti grönlandskih kitov, ostanki iz lovov na kite iz 17. in 18. stoletja. Zdal so kiti tu že izstreljeni. Nekaj živalstva je pa vendarle na tem sicer pustem otoku in sicer bele in modre lisice. S čim se preživljajo? Z mesom in jajci morskih ptic. Teh je na otoku mnogo. Po letih jih gnezdi v pečinah morda na milijone. Lov na te ptice, pobiranje njihovih jajc in lov lisic v pasti, to je edino delo, s katerim se ukvarjajo trije člani posadke razen oskrbovanja stanic in pošiljanja vremenskih poročil. Ptica jaja so tudi edina njihova sveža hrana, sicer se morajo hraniti zgolj s konzervami.

Zivljenje in oskrbovanje stanic na Jan Mayenu je zares veliko samozatejevanje. Podatki, ki jih pošilja ta stanica, so pa za napovedovanje evropskega vremena odločilnega pomena. Še važnejša pa bodo ta poročila, ko se prične reden zračni promet čez Atlantski ocean. Tak promet brez temeljitih vremenskih poročil iz oblasti Ledenege morja sploh ni mogoč.

Kadar slišimo v radiu vremensko poročilo, se spomnimo teh samotarskih v megli in vetru na Jan Mayenu. Vremenska poročila, ki jih slišimo in čitamo, temelje tudi na njihovih podatkih. Oni delajo tam gori daleč na severu tudi za nas.

Otok brez rastlinstva

Na otoku je samo nekaj trave in polarnih cvetic. Pač je pa na njem mnogo le-

Le naprej, brez miru...

Proslava 20 letnice laškega Sokola
v nedeljo je doživelo Laško sijajno manifestacijo sokolskega dela in poleta

Laško, 12. julija
Proslava tega jubileja v nedeljo 9. t. m. je bila sijajna manifestacija sokolskega poleta in dela.

Trda je bila ledina, ki so jo začeli orati sokolski prvaki pred 20 leti, toda z znojem v to ledino zasejano seme ni padlo na skalo in niso ga odnesli viharji, marveč je kličilo ter se širilo preko ledine.

Že v soboto dne 8. julija si je nadelo Laško praznično obleko in raz hiš so zaplapolale zastave. Ko pa je prišel legat na zemljo mrak, je začel sokolski dom v tisoče plamenicah. Izid Starega grada pa so svigali zublji raketnih isker proti vsemirju.

Takrat so se pojavile na telovadišču krepke vrste sokolskega naraščaja, ter v prostih in simboličnih vajah pokazale uspehe sokolske volje, discipline in dela. Vse vaje te večerne naraščajske akademije so bile precizno izvedene. Posebno ljubečo so bile »Kresnice« ter »Sočas«. Nadvse pa je zadivila končna alegorija: »Ljubezem do rodne grude«, simbolizirana v močvirnih plamenih, ki so se zrcalili na obličjih alegorične skupine.

Ko so pa v nedeljo sončni žarki prodri meglo in oblake, so se začele zbirati močne sokolske čete v sokolskem domu, kjer je pod starostar br. Križnik otvoril slavnostno zborovanje ter v kratkih obrisih podal zgodovino in delovanje laškega Sokola v preteklih 20 letih.

S »Hej Slovanci« in pesmijo »Sokolskih legij« je bilo slavnostno zborovanje zaključeno, nakar se je podala veččlanska deputacija na pokopališče, da se pokloni manom tam počivajočih Sokolov in nacionalnih borcev, okrasivši njihove grobove s cvetjem.

Z društvenimi mednaraščajskim, tekma. mi tekmanji je bil dopoldanski spored končan.

Ze ob 14. uri pa so se zbrale na telovadišču sokolske čete v obrambni zbor okrog ja Celje-Laško. Ognjevitje rodoljubne besede podstaroste in načelnika so globoko odjeknile v srcih zborovalcev, ker res le z slovenski vzajemnostjo in brezmejni ljubezni do rodne grude in našega vzvišenega starešine kralja Petra II. in kraljevskega doma, je naša bodočnost in naša sreča.

Po zboru je bil slovesno razvit društveni naraščajski prapor, katerega je izročila kumica s. dr. Roševa praporščaku br. Ferencaku s priporočilo, da ga čuva kakor zenico svojega očeta, kot so čuvali in ču. vajo njegovi predhodniki njegovega starejšega druga: prapor Sokola matice. Ginenjen je praporščak prisegel, da hoče to storiti ter čuvati izročeno mu prapor ter ga braniti s svojo srčno krvjo.

Pri tej priliki je imenoma župe čestitali društvu k jubileju br. dr. Hrašovec, poudarjajoč plodonosno in smotno delo laškega Sokola.

Po tem svečanem aktu se je razvila mo. gočna povorka preko 500 dece, naraščaja in članstva, korakajoč ob spremljevanju dveh godb strumno skozi mesto, iz oken pa se je vsipalo cvetje na močvirne vrste sokolskih čet.

Preveč bi bilo opisovati posamezne p. nage telovadbe in vrst ob sledečem javnem nastopu. Vsi, prav vsi so želi zasluženo priznanje in menda ni treba še posebej omenjati vzorne vrste br. Grlica, ki je občinstvo zadivila.

Še posebno pa moramo omeniti sokolsko razstavo, ki je bila prav ta dan otvorjena v Sokolskem domu. Veliko truda si je pri. zadel br. Adamič, ki je v okusno urejeni razstavi nazorno predložil dvajsetletno delovanje laškega Sokola, idoč prav do virov, ki so dali temelje samobitnosti Slovencev. Razstava nas vodi najprvo pod kmečko streho, ki nam je dala največ slovanskih velmož in nacionalnih borcev. Iz te kmečke hiše nas vodi pot do ustanovitve italnice in drugih nacionalnih društev, pred vsem Sokola. Njihov razvoj je v razstavi šematično predločen v diplomah, listinah in diagramih. Stene razstavne dvorane pa so okrašene s slikami Sokolov-prvakov.

V sredini razstavne dvorane pa stoji močeden kiosk, predločujoč razvoj sokolskega odra.

Res vse priznanje br. Adamiču ter njegovim sodelavcem, od katerih naj še posebno omenimo br. Horjaka, ki so z raz. stavo pokazali, da temelji laška sokolska trdnjava na solidnih tleh.

Razstava bo odprta še do nedelje ter naj nihče ne zamudi te prilike, da si jo ogleda.

Res, življenje ni praznik in gotovo niso počivali ne načelniki, ne vaditelji, niti sokolske vrste, ki so žrtvovali vse svojo prosti čas pripravam za ta jubilej in 9. julij je bil za laškega Sokola praznik, ki bo ostal v neizbrisnem spominu Sokolov in Laškega.

Vsem bratom in sestram! Sokolskemu naraščaju!

V nedeljo, 16. t. m. odprva ob 15.30 bratsko Sokolsko društvo Ljubljana-Zgornja Šiška, ki spada med najmlajše ljubljanske edince svoj novozgrajeni dom. Meddruštveni odbor ljubljanskih društev je na svoji seji z dne 10. t. m. soglasno sklenil, da pozove članstvo in naraščaj ljubljanskih in okoliških bratskih društev, naj se v čim večjem številu udeležijo sokolskega slavlja v Zg. šiški. Zbirališče bo na vrtu Narodnega doma ob 14. ure dalje, okorakamo z godbo Sokola I na čelu točno ob 14.30 po Belweisovi, Celovski in Vodnikovih cestih v Zgornjo šiško, rojstni kraj prvega našega pesnika, novinarja in narodnega buditelja Valentina Vodnika, kjer nas pri Galetovi graščini pozdravijo

bratje in sestre iz Zg. šiške, Ljubljane-šiške, št. Vida in Medvod.

Članstvo in naraščaj se udeležita povorke in svečanosti v kroju, kdor kroja nima, v civilu z znakom. Društva, ki imajo lastne prapore, naj pošljejo tudi zastavo-noše s prapori. Zdravo!

Meddruštveni odbor ljubljanskih društev.

Sokolski praznik v Brežicah

V nedeljo 16. t. m. proslavi najstarejše društvo Posavja v Brežicah 35letnico svojega obstoja. Ze proslava 30letnice je pritegnila v Brežice nešteto sokolskih gostov, kar nam je dalo pobudo, da smo krepko prišli za delo in postavili zadnje dni sokolsko telovadišče, kakršnega bratska društva ne zmorejo zlepa. Za Brežice je nedeljska manifestacija sokolske misli pomembnejša, ker je naše mesto svoje dni predstavljalo torišče nenarodnih stremeljenj in mostiček na cesti tujerodnih previranj. Zadnje leto so se temni oblaki vnovic pomaknili nad slovanski svet. Zato je potrebno, da naše narodne prireditve pokažejo tem globljo vero v zarje Vidove, čim težji in grenkejši dnevi nas čakajo.

Od Zidanega mosta do Zagreba, pa tudi od drugod se bodo zgrnili v nedeljo prijatelji in bratje k naši proslavi. V zibelki posavskega Sokola se bomo srečali, da obnovimo nekdanje prispege in da se zaobljubimo za bodočo pot. Z odprtimi rokami vas bo, dragi sokolski prijatelji in znanci, pozdravil v nedeljo brežiški Sokol, da z vami preživi par lepili prirčnih trenutkov, da vam pokaže svoje delo in se z vami navduši za bodočo slovansko dni.

Sokolsko Posavje bo v nedeljo z Brežicah!

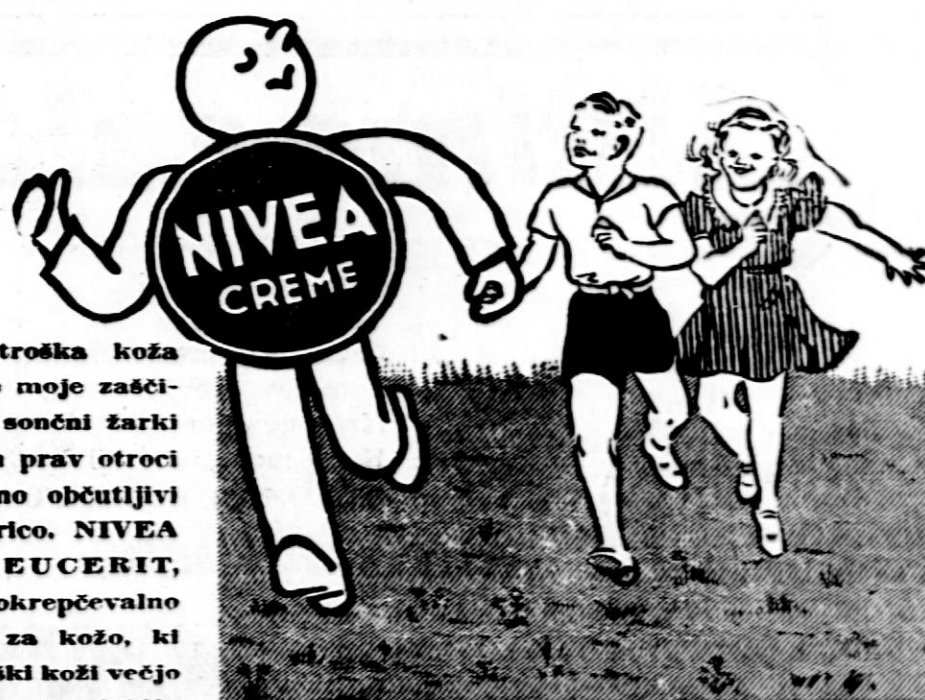
— Sokolsko društvo v Planini pri Raketu. V nedeljo 23. t. m. razvije naše društvo ob priliki »naraščajskega dneva« svoj naraščajski prapor. Vsakoletni naši telovadni nastopi so pokazali, da je mladina ob naši skrajni zapadni meji, ne oziraje se na razne ovire, v naših vrstah. S tem

Živi mrlič

Neprijetno presenečenje je doživel župan mesteca Arcles Gray na Saoni, v Franciji, ki se mu je dva dni po pogrebu in po razdelitvi njegovega premoženja med mestne reveže živ in zdrav predstavil italijanski zidar Carnetti, češ da se vrača s pokopališča, niti nima namena napotiti se tja. Carnetti je opozoril župana, da je čital v listih poročilo o svojem pogrebu in da bi rad vedel, kaj je prav za prav z njim.

Pred dobrim tednom so potegnili v Grayu iz vode mrtvega moža, starega okrog 50 let. Pri njem niso našli nobenega dokumenta in sploh ničesar, kar bi pomagalo ugotoviti njegov identiteti. Nekateri ljudje so pa menili, da bi utegnil biti to Carnetti, ki je bil nedavno izginil iz mesta. Župan je dal odpreti njegovo hišico in vse kar so našli v nji so razdelili med siromake. Denar so pa porabili za lep pogreb. Župan je še poskrbel, da je prišlo poročilo v liste, ki so objavili kratek nekrolog. In Carnetti je čital svoj nekrolog med delom. Brž je končal delo in se šel preprčat, ko ga so prav za prav pokopali na njegov račun. Župan je v zelo neprijetnem položaju, ker Carnetti zahteva naj mu občina vrne denar porabljen za njegov pogreb. Mož velja uradno za mrtvega in samo sodišče ga more po dolgi proceduri vrniti oficijelno med žive.

NA ŽENSKEM ZBOROVANJU
Ženska potrebuje neprestano nego in pozornost. Če bi bili možje do žen prav tako galantni po poroki, kakor pred poroko, bi bilo na svetu mnogo manj ločitev. Glas iz ozadja: Zato pa več konkurzov.

Nežna otroška koža potrebuje moje zaščite. Ostri sončni žarki pečejo, in prav otroci so posebno občutljivi za sončarico. NIVEA vsebuje EUCERIT, uspešno okrepčevalno sredstvo za kožo, ki daje otroški koži večjo odpornost, da dobijo otroci zdravo in lepo rjavo barvo.

Jaz sem tudi otroški prijatelj!

Zahvala

Vsem, ki so ob prerani smrti najine ljubljene hčerke

Vide Vrtovčeve

PROFESORICE NA MESTNI ŽENSKI REALNI GIMNAZIJI

sočustvovali z nama, naju prišli tolažit, jo spremljali na njeni zadnji poti ter obšli njen grob s cvetjem, izrekava najino najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se zahvaljujemo zastopnikom g. župana g. prosvetnemu inšpektorju Josipu Westru in g. direktorju Josipu Osani, dalje gosp. direktorju Antonu Bajcu, gosp. profesorju dr. Antonu Slodnjaku in gospodični Sonji Goršetovi za tople besede, izrečene v slovo, in g. dr. Stanetu Rapetu za posebno počastitev rajnke.

LJUBLJANA, dne 12. julija 1939.

Josip in Olga Vrtovec

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

Fenella niti z besedico ni ugovarjala tej trditvi. Ni hotela, da bi se seržantov gnev prenesel na Dereka. Niti seržant, niti noben legionar je še ni bil spravil v zvezo z Ellisonom in vse je kazalo, da je tudi v Tizigounu nihče ni videl. Vedela je tudi, da je bil Derek po svojem ponesrečenem poskusu pobegniti premeščen k drugi stotniji in iz vsega tega je sklepala, da noben teh vojakov ni bil prej v tizigounski posadki.

Ze od trenutka, ko je vstopila v trdnjavo, je Fenella iskala z očmi Dereka. Ni ga našla, pač pa je imela občutek in bila je celo prepričana, da je Derek tu in da je še živ. Ni si pa upala omeniti seržantu Wiechartu, da pozna legionarja Robina Adaira.

Seržant Wiechart je mračno zrl predse in nikakor ni prikrival, da mu gre prihod obeh žensk hudo na živce. Po tem, kako sta opisali svoje letalo, se da sklepati, da nameravata ostati tu. Tako je razmišljal seržant Wiechart v svojem besnem gnevu. Saj ju vendar ne more zapoditi iz trdnjave, poslati ju ven k letalu, da bi pokvarjeno letalo popravili pod žgocim soncem, kjer bi ju sovražnik zasul s krogliami. Rekli sta mu, da ne vesta, kaj se je zgodilo z motorjem, da bo trajalo morda več ur, preden bosta letalo našli in popravili. To se razume, take so te prsmuknjene Angležinje. Seržantu Wiechartu niti v sanjah ne pride na misel, da bi poslal svoje vojake iz trdnjave in jim zapo-

vedal, naj privlečejo pokvarjeno letalo v njo. A čim se stemni, bodo Arabci razbili letalo na drobne koščke, to se razume samo po sebi. Letalki se morata posloviti od svojega letala in končno — prav se jima godi.

Prokleto življenje! Zakaj se mora kaj takega zgoditi prav njemu? Kako pride od tega, da bo moral zdaj skrbeti za dve tujki? Tako je razmišljal ogorčeni seržant Wiechart. Zdal bo moral hraniti še ti dve dami. Skrbeti bo moral, da se ne bo nič zgodilo tema dvema tujkama ženskama in čez dan ali dva jima bo najbrž moral že srečati v njuni bolezn. On pa ima tu že toliko bolnikov! Dobri bog, zakaj tako kruto kaznuješ človeka? In v takih časih! Poslal je v trdnjavo dve ženski, nervozni, izčrpani, neporabni ženski. Zakaj sta morali imeti prav ti dve ženski prazni glavi... Kajti samo v prazno glavo more šiniti misel poletit med vojno v puščavo. Če pade trdnjava, bo imel on, seržant Wiechart, vražjo dolžnost ustrčiti obe ženski, preden ju napadejo Arabci. Najraje bi pograbil palico in ju pošteno premlatil ali pa prijel obe po vrsti za vrat in ju tresel tako dolgo, da bi popokale obema kosti.

In nekaj tega, kar je seržant mislil, je tudi povedal. Fenella ga je molče poslušala. Vedela je, da bi bil vsak odpor zaman. Počakala je, da je izpuhtela njegova prva jeza, potem je pa spregovorila:

— Hvala vam, seržant, — je dejala potem — ustrčiti se bom znala tudi sama, ko napoči trenutek za to. S tem si nikar ne belite glave. Tudi nervozni nisva in lahko nama verjame, da bova storili vse, kar je v najinih močeh, da ne bova držali tu križem rok. Pravite, da imate tu bolne vojake. Gotovo pa nimate dovolj ljudi, da bi jim stregli kakor je treba.

Seržant Wiechart jo je ošinil s srditim pogledom. Zdravnik in vsi sanitetni vojaki so že ležali pokopani zunaj v pesku. Legionarji, ki jim je bila zdaj poverjena bolnica, pa niso bili izvežbani v oskrbi bolnikov. Delali so radi in požrtvovalno, vendar pa jih seržant Wiechart za to ni mogel pohvaliti. Nasprotno, večkrat jih je karal in večinoma po pravici. Na vse to je pomislil, ko je po prvem srditem pogledu zdaj s preračunljivim pogledom ošinil Fenello. Stala je pred njim mirno in samozavestno, gledala ga je v oči. Vitka v svojem letalskem kostumu. Njena polt slonokoščene barve, je bila od sonca zagorela, njene oči so bile hladne, vendar je pa žarela iz njih plamenček radosti. Seržant Wiechart jo je ogledoval, kakor da vidi pred seboj novega legionarja in pomislil je, da bo ta ženska gotovo zadržala pod vplivom pogleda njegovih trdih, srepih oči. Toda Fenella niti z očesom ni trenila. Mirno, malone brezbrizno je prenesla njegov srepi pogled.

In videč njeno lepoto je Wilhelm Wiechart nenkrat spoznal, da je enako hrabra kakor pogumna ženska.

Vendar pa vsaj na zunaj ni ublažil svojega vedenja.

— Vi torej mislite, da boste našim bolnikom nekakšen angel varuh? — je pripomnil. — Dobro, pojditorej pogledat, na kakšnem mestu hočete delovati.

Fenella je odšla za njim in Vanda tudi. Odvedel ju je po stopnicah, potem pa po dolgem ozkem hodniku v krilo, kjer je bila bolnica.

In tam sta videli stvari, o katerih sta bili trdno prepričani, da jih bosta pomnili do smrti. Stvari, ki je zadostovalo buditi na nje spomin, pa je človek zadržel ob strašnem občutku. En vojak, ki so bile njegove oči izgubljene, od groze je prav kar umiral... Drugi je krepko stiskal odoje s koščenimi prsti, podobnimi sivim ptičjim krempljem, tretji, še deček, je srdito preklinjal v strašni vročici. Dva vojaka sta odnašala na nosilnici truplo, pokrito z ruho. Vroč, zatohel zrak, bolesto stokanje, roji muh, ki so sedale liki krovosci na izmučene obraze — vse to je bilo grozno, nezno.

Seržant Wiechart je čakal, kdaj se bodo končno pojavili znaki groze na obrazih obeh žensk. Prav gotovo bosta obe krinknili od strahu in morda se bosta celo onesvestili. Dobro, naj se kar zgudita onesvesteni. To bo dober odgovor, zakaj je dal izliti na nji čeber vode. Seržant Wiechart se je tega že veselil.

Toda njegova želja se ni izpolnila. V naslednjem trenutku je zaslišal tih, miren glas Fenelle Grayeve.

— Vidim, da bo tu mnogo dela. Če mi dovolite povedati vam, kako si to mislim, bi vam rada omenila, da so vaši bolniki tu zanemarjeni. Mislim, da bi morali tu zaposliti dve pomočnici, pripravljeni za vsako delo.

Res je bilo, da sta ti dve prostovoljni pomočnici prebledeli v tistem trenutku pod zagorelo poltjo. Obe sta pa stali mirno in trdno.